

Beslutningsforslag nr. **B 61**

Folketinget 2016-17

Fremsat den 1. februar 2017 af Marie Krarup (DF), Søren Espersen (DF) og Martin Henriksen (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om ligestilling mellem alle dele af rigsfællesskabet med hensyn til aftjening af værnepligt

Folketinget pålægger regeringen at tage de nødvendige lovgivningsinitiativer, med henblik på at alle dele af rigsfællesskabet ligestilles med hensyn til aftjening af værnepligt.

Bemærkninger til forslaget

Der er værnepligt for alle mænd i Danmark. Danske mænd med fast ophold i Danmark bliver således automatisk indkaldt til Forsvarets dag det år, hvor de fylder 18 år. Mænd, der har bopæl i Grønland eller på Færøerne skal til gengæld ikke aftjene værnepligt. Desuden er det således, at mænd, der er flyttet til Danmark efter at have haft ophold på Færøerne eller i Grønland i mindst 10 år, efter ansøgning kan fritages for værnepligt i Danmark.

Af Betænkning angående revision af værnepligtslovgivningen, som blev afgivet i 1952 af Indenrigsministeriets Værnepligtsudvalg fremgår, at det i værnepligtslov nr. 123 af 8. juni 1912 bestemmes, at »de, der er født på Færøerne eller Grønland, [er] fritaget for værnepligten, så længe de ikke erhverver fast hjem i den øvrige del af den danske stat«, og at disse bestemmelser svarer til reglerne i de tidligere værnepligtslove af 12. februar 1849, 2. marts 1861 og 6. marts 1869.

Bestemmelsen om, at færøske og grønlandske mænd ikke skal aftjene værnepligt stammer således helt tilbage fra de tidligste værnepligtslove. Meget er imidlertid sket siden, og især i de seneste år har de to samfund oplevet en rivende udvikling med selvstyre og hjemtagelse af stadig flere sagsområder.

Set i lyset af denne udvikling mener Dansk Folkeparti, at det er naturligt at se på, om det fortsat giver mening, at grønlandske og færøske mænd skal være fritaget for værnepligt.

Der er i dag tale om tre ligestillede parter i rigsfællesskabet, og borgerne bør derfor behandles lige med hensyn til muligheden for at kunne aftjene værnepligt. Alle tre befolkningsgrupper i rigsfællesskabet bør være en del af forsvaret og beredskabet.

Det blev bl.a. fremhævet af Selvstyrekommissionen, der i april 2003 afgav rapport om selvstyre i Grønland. Kommissionen skrev således, at der bør indføres en kombination af en værnepligt og en civil samfundspligt (CSP) for den grønlandske ungdom, idet der i den grønlandske ungdom er et voksende ønske om at være med til at tage et personligt ansvar for samfundets fremtid. Samtidig mente kommissionen, at hvis Grønland skal overskride tærsklen fra sikkerhedspolitisk set at være et protektorat med hjemmestyre til at indgå i et reelt partnerskab med Danmark, kommer det grønlandske folk ikke uden om at tage et medansvar og yde sit bidrag til at tage vare på sit land ved at indføre værnepligt og yde

en indsats inden for kystbevogtning, patruljering i nationalparken og civilt beredskab.

Denne anbefaling følges op i Forsvarsministeriets nyligt udarbejdede analyse: Forsvarsministeriets fremtidige opgaveløsning i Arktis fra juni 2016. Analysen peger på, at der er et uudnyttet potentiale for ansættelse og involvering af den grønlandske befolkning til løsningen af forsvars- og beredskabsopgaver. Analysen anbefaler, at der iværksættes en række pilotprojekter, og at forskellige elementer af forsvarrets uddannelser etableres i Grønland.

Viljen til at deltage i forsvaret er da også til stede i Grønland. Det ses ved den store interesse, der har været i Grønland for at møde op ved den tillempede version af Forsvarets dag, som har været gennemført i 2015 og 2016.

Denne analyse gælder naturligvis også for Færøerne, selv om det er en mere udbredt praksis blandt unge færingere at rejse til Danmark og tage en uddannelse i f.eks. forsvaret. Både Færøerne og Grønland ønsker mere selvstændighed og heri bør indgå som en naturlig del, at den grønlandske og færøske befolkning selv bidrager til forsvaret og redningsberedskabet i deres respektive områder.

I den forbindelse er værnepligten en glimrende rekrutteringsmekanisme til forsvaret og redningsberedskabet. Sammenlægningen i 2012 af Grønlands Kommando og Færøernes Kommando til den værnssfælles Arktisk Kommando med placering i Nuuk og med et forbindelseselement i Tórshavn understøtter kun denne udvikling og viser, at der er behov for, at folk med lokalt kendskab bidrager til varetagelsen af forsvarets og beredskabets opgaver i de to lande.

De økonomiske omkostninger ved dette forslag er begrænsede: I et svar til Forsvarsudvalget, alm. del – spm. 40, der er vedlagt som bilag, vurderer forsvarsministeren, at en udvidelse af værnepligten til også at gælde Færøerne og Grønland vil indebære årlige omkostninger på 1,5-3,6 mio. kr. Disse omkostninger kan afholdes inden for Forsvarsministeriets ramme, ved at der f.eks. bruges tilsvarende færre midler på at udsende danske styrkebidrag i internationale missioner, således som forslagsstillerne har foreslået i beslutningsforslag nr. B 49. Såfremt forslaget vedtages, vil udgifterne til værnepligt i Grønland og på Færøerne desuden skulle indgå i forhandlingerne om det næste forsvarsforlig og de prioriteringer af forsvarsbevillingerne, som skal foretages i den forbindelse.

Skriftlig fremsættelse

Marie Krarup (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ligestilling mellem alle dele af rigsfællesskabet med hensyn til aftjening af værnepligt.

(Beslutningsforslag nr. B 61)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Bilag 1

FORSVARSMINISTEREN

10. januar 2017

Folketingets Forsvarsudvalg har den 13. december 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 40 til forsvarsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Marie Krarup (DF).

Spørgsmål nr. 40:

»Ministeren bedes oplyse, hvad det ville koste årligt, hvis værnepligten blev udvidet til også at omfatte Færøerne og Grønland. Såfremt ministeren ikke har præcise beregninger af dette, bedes ministeren give udvalget sit bedste skøn.«

Svar:

Forsvarsministeriet har anmodet Forsvarsministeriets Personalestyrelse om en udtalelse til brug for besvarelsen. Forsvarsministeriets Personalestyrelse har i den forbindelse oplyst følgende:

»Ved besvarelsen er det lagt til grund, at antallet af værnepligtige fortsat vil udgøre ca. 4.200 personer årligt som fastsat i aftale på forsvarsområdet 2013-2017, og at værnepligten aftjenes i Danmark. På den baggrund omfatter skønnet over årlige omkostninger ved indførelse af værnepligt i Grønland hhv. på Færøerne alene omkostninger forbundet med sessionsbehandlinger.

Antallet af 18-årige i Grønland udgør ca. 900 personer årligt (baseret på cpr-træk forud for udsendelse af invitationer til Forsvarets Informationsdag i 2016) og på Færøerne ca. 750 personer årligt (baseret på Færøernes Statistikbank). Erfaringsmæssigt møder ca. 80 procent af mændene og ca. 4 procent af kvinderne som sessionssøgende ved Forsvarets dag, svarende til ca. 380 personer i Grønland og ca. 330 personer på Færøerne.

Såfremt Forsvarets Dag gennemføres i Grønland og på Færøerne, vil der på grund af de store afstande i Grønland og mange småøer på Færøerne være behov for flere sessionssteder. I Grønland forudsættes gennemført sessionsbehandling i fire større byer og på Færøerne i to større byer. Sessionsstederne vil ikke være permanente faciliteter, men vil blive etableret i forbindelse med gennemførelse af sessionen.

Afholdelse af sessionen i Grønland og på Færøerne medfører yderligere omkostninger på ca. 1. mio. kr. årligt i Grønland og ca. ½ mio. kr. årligt på Færøerne. Heri er indeholdt løn og variable ydelser til Forsvarets personale, deres rejseomkostninger og overnatning samt forplejning til sessionssøgende. Udgifter til de sessionssøgendes rejse fra bopæl i Grønland og Færøerne til respektive sessionssteder er ikke inkluderet. Herudover vil der være en række følgeudgifter, som ikke kan estimeres for nuværende, eksempelvis udgifter til leje af lokaler ved sessionsafholdelse.

Såfremt de sessionssøgende alternativt skal sessionsbehandles på Forsvarets Dag i Danmark, fx på Høvelte Kaserne og Antvorskov Kaserne, der ligger tættest på Københavns lufthavn, vil de samlede yderligere omkostninger udgøre ca. 3,6 mio. kr. årligt. Heri er indeholdt udgifter til flyrejser og indkvartering for de sessionssøgende, mens udgifter til rejse fra bopæl i Grønland og Færøerne til lufthavne med forbindelse til Danmark ikke er inkluderet.

Det skal endeligt bemærkes, at transportudgifter mellem Danmark og Grønland hhv. Færøerne i forbindelse med aftjeningen af værnepligt ikke indgår i de oplyste omkostninger. Endvidere er de skønnede omkostninger behæftet med en vis usikkerhed på grund af flere ubekendte faktorer, fx vejrforholdene i Grønland og på Færøerne.«

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen